

Cesta k aktualizovaným metodám: způsoby zkoumání vlivu nových médií na žurnalistiku¹

Roman Hájek

The Path to Updated Methods: The Research of New Media Influence on Journalism

Abstract: The aim of this review article is to assess the use of different research methods in empirical studies on the influence of new media on journalism. It analyses all articles related to the topic which were published between 2006 and 2013 in three selected prestigious academic journals – *Journalism*, *Journalism Studies* and *New Media & Society*. Employing the principles of systemic review, the articles are grouped in three temporal categories according to the methods applied in the research they present. It is concluded that mostly traditional research methods were used in the analysed period, only with minor adaptation to the new communication environment. Only from 2009 some tendencies towards a change of classical methods (software analysis, various combinations of methods) and techniques (using of special software which helps to study new internet phenomena such as social networks sites Facebook and Twitter) are evident.

Keywords: journalism, new media, research methods, review

<http://dx.doi.org/10.13060/1214438X.2014.1.12.90>

Jako činnost, jejímž hlavním smyslem je zprostředkování informací o sociální realitě, reagovala žurnalistika vždy velmi rychle na změny komunikačního prostředí a na technologický či intelektuální vývoj v oblastech, jež se týkají jejího fungování. Přestože akademická reflexe vývoje médií poměrně záhy opustila představu o přímém determinujícím vlivu komunikační technologie na tvorbu mediálních obsahů, nově nastupující komunikační formy jistý vliv na povahu žurnalistiky nepochybně mají, byť vzhledem ke komplexní povaze společenských vztahů jen obtížně hodnotitelný (a často nepřímý) [Jakubowicz 2013: 12n]. Vývoj komunikačních technologií proto bývá řazen mezi základní externí faktory, jež ovlivňují povahu novinářské práce a jejích výstupů [McNair 2004: 21]. V případě technologií nových médií² probíhá změna hned na několika úrovních. Nová média nepochybně ovlivňují redakční postupy ve zpravodajských organizacích, a tedy také individuální úroveň novinářské práce [Lee-Wright, Phillips, Witschge 2012: xi], působí však i na mediální management a ekonomické podmínky, v nichž média existují [Tewksbury, Rittenberg 2012]. Dochází rovněž k proměně samotných žurnalistických obsahů, způsobů narace a novinářských žánrů [Scolari 2009]. Transformují se i publika zpravodajských médií – mohou kombinovat různé zdroje informací [Bjur et al. 2014; Chadwick 2013] a díky technologickému vývoji se podílet i na samotné mediální produkci a snadněji vstupovat do žurnalistického pole [Bourdieu 2005; Kunelius, Ruusunoksa 2008]. Blogy, občanská žurnalistika a sociální sítě představují paralelní prostor pro šíření informací, které se v tradičních médiích neobjevují nebo pouze s menší intenzitou či v jiných kontextech. Čím dál větší prostor získávají v médiích obsahy vytvářené uživateli (*user-generated content*, *UGC*), a žurnalistická profese tak čelí silnému tlaku a pochybnostem o potřebnosti své existence v současné podobě [Witschge, Nygren 2009].

Cílem této rešeršní stati nicméně není přehled témat, jež jsou v akademickém diskurzu v souvislosti s vlivem nových médií na žurnalistiku akcentována, nýbrž informace

o tom, jak je tato problematika uchopována metodologicky. O tematickém zaměření výzkumných článků týkajících se nových médií podávají poměrně dobrý přehled Mitchelsteinová a Boczkowski [2009: 575], kteří pro období 2000–2008 identifikovali pět základních oblastí utvářejících výzkumné pole: historický kontext a tržní prostředí, proces inovace, roli profesní dynamiky, modifikaci žurnalistických praktik a roli obsahu generovaného uživateli. Metodologická reflexe za systematickým poznáním základních výzkumných otázek zaostává, nicméně i v tomto ohledu se objevují první pokusy – kupříkladu Sjøvaagová, Moe a Stavelin [2012] si všimají toho, že ve studiích o vztahu nových médií a žurnalistiky (vzhledem ke komplikovanému sběru kvantitativních dat) výrazně převládají kvalitativní metody.

Tento text navazuje na současné úvahy o metodologických přístupech ke studiu vlivu nových médií na žurnalistiku a snaží se zaplnit pomyslnou mezeru v jejich systematickém poznání. Smysl předkládaného textu je tak dvojitý. Na jedné straně se zaměřuje se na to, do jaké míry obor mediálních studií aktualizoval své výzkumné nástroje a přizpůsobil je dynamicky se rozvíjícímu předmětu svého zájmu (zde se soustředíme primárně na techniky výzkumu). Na straně druhé ukazuje, jaké metody jsou ve výzkumu daného tématu využívány a jak se mění frekvence jejich užití. V souladu s vymezením Františka Ochraný [2009: 11–12] je zde za metodu považován záměrný a systematický postup, jehož aplikací je dosahováno výzkumných cílů. V rámci jednotlivých metod jsou využívány různé výzkumné techniky. Metodologie vědy pak představuje obecný pojem, který označuje nauku o metodách, respektive teoretickou oporu pro jejich výběr a aplikaci.

Metoda, vzorek analýzy

Na rozdíl od klasických narativních rešerší je tato stat inspirována postupy systematického přehledu (*systematic review*), uplatňovanými především v medicíně³, ale stále čas-

těži i v jiných oblastech vědeckého poznání [Phelps, Campbell 2012; Nečas 2013]. Přestože metoda systematického přehledu není aplikována v celé šíři (vzorek byl determinován výběrem určitých časopisů), její základní parametry jsou dodrženy. Texty určené k hodnocení byly vybrány na základě kritérií zvolených podle výzkumné otázky [Potomková 2004]. Získané poznatky byly následně agregovány a zasazeny do širšího kontextu [Hemingway, Brereton 2009]. Protože otištění textu v předním oborovém časopise podléhá přísnému procesu selekce, předpokládáme, že trendy vysledované v těchto časopisech odrážejí, alespoň do určité míry, vývoj daného výzkumného pole a dominantní vědecký diskurz.

Základní vzorek tvořily tři časopisy – *Journalism* (jehož vydavatelem je Sage), *Journalism Studies* (který vydává Routledge a jehož impakt faktor byl 0,536 v roce 2011) a *New Media & Society* (s impakt faktorem 1,824 v roce 2011, vydávaný v Sage). Ve všech případech jde o renomované tituly významné buď v oblasti výzkumu žurnalistiky (*Journalism*, *Journalism Studies*), nebo nových médií (*New Media & Society*). Zahrnuta byla všechna čísla těchto časopisů od roku 2006, který představuje pomyslný střed období výrazné proměny internetu, jež má nezpochybnitelné důsledky pro vývoj žurnalistiky – jde o dobu růstu významu serveru YouTube a rozšíření penetrace sociálních sítí (především Facebooku). Zároveň se do zvolené periody vzhledem k časovému odstavu, s nímž akademická sféra reaguje na nové sociální fenomény, promítá i zvýšený význam blogů, které i přes svou poměrně dlouhou historii začaly být teprve v roce 2002 vnímány jako důležitá politická síla ovlivňující tradiční žurnalistiku [Schudson 2009: 368]. Sedm let je také považováno za dostatečně dlouhé období pro to, aby bylo možné detekovat jisté vývojové tendence.

Z jednotlivých vydání časopisů byly do výzkumného vzorku vybrány empiricky založené texty, jejichž téma více či méně odpovídalo základní výzkumné otázce, tj. jaký je vliv nových médií na žurnalistiku, její fungování (pracovní rutiny, společenské postavení apod.) nebo její výstupy. Důležitým kritériem pro zařazení článku do výzkumného vzorku bylo to, zda alespoň částečně diskutuje otázku vývoje žurnalistiky v nových komunikačních podmínkách (např. texty, které se věnovaly dynamice blogosféry bez zjevné reflexe dopadů rozšíření blogů na povahu žurnalistiky, součástí vzorku nebyly). Dle těchto kritérií bylo do vzorku zařazeno celkem 87 článků – 37 z časopisu *Journalism*, 31 z časopisu *Journalism Studies* a 19 z časopisu *New Media & Society* (pro podrobnější rozdělení viz tabulku 1).

Výsledky studie

Přestože je tento text věnován metodologickým otázkám, nelze v následující analýze zcela opomenout témata, jimž se výzkumy věnované proměně žurnalistiky po nástupu nových médií věnují. Je totiž zřejmé, že pro určité oblasti mediálního výzkumu jsou některé metody vhodnější než jiné, způsob formulace vědecké otázky může dokonce některé metody vyloučit. Rozhodující je přitom zpravidla to, zda objektem zájmu jsou mediální obsahy, oblast mediální produkce, či mediální publika [viz Trampota, Vojtěchovská 2010: 15]. V následující části tak vedle užívaných metod a jejich vývoje určíme také dominantní výzkumné téma či témata analyzovaných článků. S vědomím problému redukce (charakteristického pro každou typologizaci) jsou získané poznatky uspořádány do tří kategorií podle časové chronologie. Jde o abstrahované kategorie s rysy ideálních typů ve Weberově smyslu [Weber 1998] a s jistou mírou zjednodušení, jež je však přirozenou daní za získání obecného přehledu o vývojových tendencích v určené výzkumné oblasti. Obecně lze – v souladu se závěry, ke kterým dospěli Sjøvaagová, Moe a Stavelin [2012] – konstatovat, že v analyzovaném období převažovaly kvalitativní metody (dotazníkové šetření – samostatně, nebo jako součást kombinovaných výzkumných metod – bylo užito u 40 % analyzovaných studií).

1. období: Využití tradičních metod jen mírně přizpůsobených novému prostředí (2006–2008)

V letech 2006 až 2008 je výzkumný zájem soustředěn na vzájemné vztahy mezi tradiční žurnalistikou a nastupujícími formami šíření informací v online prostředí, především ve vztahu k profesním normám novinářské práce (potažmo obecně k definici novinářské profese). Nastupující fenomény blogů, občanské žurnalistiky a multimedialní či interaktivní žurnalistiky jsou přitom kladeny do opozice vůči „klasické novinářské práci“. Cílem je zjistit především to, v čem jsou nastupující fenomény nové a v čem mohou novinářskou profesi reálně ovlivnit.

Z hlediska výzkumných metod jsou v tomto období zpravidla využívány klasické přístupy jen s dílčími inovacemi; většina studií pak aplikuje pouze jednu metodu, kombinace (tzv. *mixed methods*) se objevují spíše výjimečně, jak ukazuje tabulka 2. Oproti následujícímu období představují velmi frekventovanou metodu kvalitativní analýzy hloubkových rozhovorů s různými dotčenými aktéry, kteří jsou významným

Tabulka 1. Rozložení analyzovaných článků podle jednotlivých let a titulů (počet)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Journalism	2	3	2	5	2	14	5	4
Journalism Studies	3	3	4	2	6	2	5	6
New Media & Society	0	1	2	3	4	1	5	3

Pozn.: Titul *Journalism* vychází od roku 2011 osmkrát ročně, do roku 2010 šlo o šest čísel ročně; v roce 2011 navíc bylo zařazeno speciální tematické číslo *Science journalism in a digital age* věnované dopadům nových médií na jednu specifickou oblast žurnalistiky, které je důvodem výrazně vyššího počtu analyzovaných článků v tomto roce. Titul *New Media & Society* vycházel do roku 2008 šestkrát ročně, v roce 2009 to bylo sedm čísel, od roku 2010 pak osm čísel ročně.

Zdroj: Autor na základě databáze Sage Publications a Routledge.

Tabulka 2. Rozložení analyzovaných článků z hlediska povahy užitých metod (počet)

období	typ výzkumu		
	ryze kvalitativní	ryze kvantitativní	kombinované metody
2006–2008	11	5	4
2009–2011	20	13	6
2012–2013	7	8	13

Zdroj: Autor na základě databáze Sage Publications a Routledge.

(a často jediným) zdrojem informací pro případové studie.⁴ MacGregor [2007] tak zjišťuje, jak novináři reagují na nové cesty získávání informací o svých publikách; Hutchins [2007] se ve své případové studii zaměřuje na napětí mezi tradiční žurnalistikou a novými možnostmi online prostředí; Dupagne a Garrison [2006] docházejí k závěru, že konvergence představuje pro novináře především nástroj pro tvorbu kombinovaných nebo doplňkových zpravodajských obsahů, a vede je tak k multimedializaci jejich výstupů; Jhaová [2008] se věnuje významu internetu při organizaci a mediálním pokrytí sociálních protestů. Jistou modifikací metody využívá ve své studii Reich [2008], jenž formou hloubkových rozhovorů sloužících k rekonstrukci chování občanských reportérů zjišťuje, jakým způsobem – vzhledem ke klasickým žurnalistickým standardům – tito reportéři postupovali v konkrétních situacích. Mírně odlišná je z hlediska metody studie Hodkinsona [2007], která vedle kvalitativní obsahové analýzy hloubkových rozhovorů obsahuje prvky akčního výzkumu (*action research*) [McNiff 2013]; Thurman [2008] pak používá kvalitativní rozhovory jako základ pro následné dotazníkové šetření.

Tím se dostáváme k dalším metodám výzkumu aktérů mediální komunikace, které se však v tomto období vyskytují poměrně zřídka. Dotazníkové šetření využívají Quandt et al. [2006] a Spyridou a Veglis [2008] – v prvním případě jde o komparaci sociodemografických charakteristik a pracovních rutin online novinářů ve Spojených státech a Německu, ve druhém o studii toho, jak řečtí studenti žurnalistiky sledují online zpravodajství. Z kvalitativních metod (odlišných od hloubkových rozhovorů) je zastoupena jen studie Fryové [2008], která prováděla rozhovory formou ohniskových skupin se zástupci publika ke zjištění toho, jak se změnilo vnímání žánru televizních zpráv.

Využití kvalitativních přístupů a případových studií je přirozeným krokem při analyzování nových sociálních fenoménů. Vedle toho má většina studií tohoto období převážně deskriptivní charakter, popisuje určitý stav bez velkých ambicí vztahovat výsledky k existujícím konceptům či teoriím. Výrazné zastoupení pak mají studie obsahů, ať již jde o kvantitativní obsahové analýzy berelsonovského typu [Daniels 2006; Gascher 2007; Quandt 2008], nebo kvalitativně založené analýzy rámcování (Wallová [2006] s její pomocí zjišťuje odlišnosti v mediálním pokrytí války na blížích oproti tradičním médiím), textuální analýzy (Thorsen [2008] zkoumá, do jaké míry server Wikinews plní normu žurnalistické objektivitě, Robinsonová [2006] jejím prostřednictvím nahlíží blogy jako postmoderní formu psaní) či diskurzivní analýzy (kterou Carlson [2007] využívá pro zhodnocení kredibility blogů). Kvalitativní obsahovou analýzu založenou na kritickém čtení a doplněnou o posouzení způsobů produkce obsahu gene-

rovaného uživateli využívá také Örnebring [2008]. Ve všech případech jde nicméně o klasické výzkumy obsahů, s nimiž se setkáváme i v „předdigitální éře“.

Určité aktualizace metody se ovšem objevují, byť jsou zatím spíše dílčí. Jednou z nich je síťová analýza (*network analysis*), někdy označovaná také jako analýza hyperlinků. Smyslem této metody je zjistit, jak jsou jednotlivé typy obsahů provázané mezi sebou, a tedy který zdroj je v internetovém prostředí nejčastěji citovaný – v zásadě jde o součet odkazů mezi jednotlivými stránkami. Tento postup je použit jako hlavní analytický nástroj např. ve studii Thurmana [2007], která dokazuje, že blogosféra je výrazně závislá na profesionálně řízených médiích, nebo jako prostředek pro selekci relevantních zdrojů pro následnou kvantitativní obsahovou analýzu u Reese et al. [2007], kteří hovoří o *network-informed content analysis*.

2. období: Nástup kombinovaných metod a rozšíření kvantitativních analýz (2009–2011)

Základní poznatky o možném významu online médií pro žurnalistiku střídá v období 2009 až 2011 výraznější zájem o novináře samotné a proměnu jejich pracovních rutin. Dochází k přehodnocení některých vůdčích konceptů a hypotéz žurnalistických studií, zejména konceptu novinářské profesionality, hypotézy o nastolování agendy (*agenda-setting*) [McCombs, Shaw 1972] a (v ještě větší míře) konceptu gatekeepingu, tedy toho, jak probíhá výběr událostí do mediálních zpráv [White 1950]. Tento dominantní výzkumný zájem se odráží ve významném zastoupení etnografických metod; zároveň se u stále většího počtu studií objevuje kombinace různých metodických přístupů, jež umožňují přinést komplexnější obraz o sociální skutečnosti [Hesse-Biber 2010]. Přestože kvalitativní přístupy stále převažují, jak vidíme v tabulce 2, roste i počet kvantitativních studií (v několika případech jde o longitudinální výzkumy) a systémových analýz.

Jednou z nejvýraznějších odlišností oproti předchozímu období je vyšší množství studií, jež využívají kombinace různých metod, často kvalitativních i kvantitativních. Thurman [2011] využívá kombinaci kvalitativních rozhovorů a kvantitativní obsahové analýzy při zkoumání toho, jak redakce pracují s nástroji personalizace webových stránek; podobný přístup, doplněný o etnografické pozorování, aplikuje s Myllylahtiou ve studii proměn redakčních praktik finských novin *Taloussanommat* poté, co přestaly vycházet v tištěné podobě a ponechaly si jen online verzi [Thurman, Myllylahti 2009]. Skjerdal [2011] ve výzkumu profesní ideologie žurnalistiky kombinuje rozhovory s kvalitativní obsahovou analýzou, Larrondo Ureta [2011] zase doplňuje rozhovory o analýzu hyperlinků. Pozornost si zaslouží přístup Machilla a Beilera [2009], kteří kombinovali pozorování, dotazníkové šetření i v mediálních studiích

ne příliš často užívanou metodu experimentu, když zjišťovali, jak novináři ve své práci používají internetové vyhledávače.

Se zájmem o redakční rutiny souvisí výrazné zastoupení etnografických výzkumů založených zpravidla na neúčastném pozorování. Jejich cílem je především zhodnotit dopady konkrétních inovací na běžný redakční provoz: Harrisonová [2010] zkoumá fungování zvláštního oddělení BBC, jež má na starosti uživateli generovaný obsah, Wallaceová [2009] se věnuje tomu, jak novináři pracují s videem, podobně Vobič [2011] analyzuje dopady možnosti vytvářet multimediální obsahy na redakční rutiny a Steensen [2009] si všimá, že díky online technologiím jsou novináři méně zaujatí, ale také více ovlivněni názory publika [podobně viz Anderson 2011]. Drobnou výjimkou je práce Flewa a Wilsona [2010], kteří ve své studii s prvky akčního výzkumu zjišťují, na jakých normativních základech stojí projekty občanské žurnalistiky.

Hlubkové rozhovory a jejich následná kvalitativní analýza postavená na různých typech kódování (zpravidla otevřeném a axiálním) se i nadále vyskytují poměrně často, především u výzkumů, které se snaží popsat nějaký vztah (online pišičích neprofesionálů a profesionálních novinářů [Moyo 2011; Wiesslitz, Ashuri 2011], novinářů a blogerů [Colson 2011; Robinson, DeShano 2011]), nebo proměnu role novinářů v éře online žurnalistiky [Fahy, Nisbet 2011; Plesner 2009; Schmitz Weiss, Domingo 2010]. Výzkum metodou ohniskových skupin je naopak zastoupen jen jednou [Schmitz Weiss, de Macedo Higgins Joyce 2009]; tento kvalitativní přístup ustupuje kvantitativním dotazníkovým šetřením, která zjišťují, jak novináři hodnotí a užívají internet [MacGregor et al. 2011; Granada 2011], mobilní telefony [Westlund 2010] nebo jak se mění očekávání publik ve vztahu k žurnalistice [Nguyen 2010]. S přehledovými kvantitativními daty pracují také systémové analýzy, jež se zabývají vlivem nových médií na proměnu novinářské kultury [Young 2010], respektive na vliv sociálního a mediálního systému na společenský význam medializace skandálů [Toepfl 2011].

Zatímco kvalitativní analýzy obsahů jsou stále zaměřené na odhalování toho, co přináší online prostředí nového z hlediska novinářské kultury a profese [Mudhai 2011; Usher 2010], rámcování jednotlivých událostí [Robinson 2009a] či výstavby žurnalistických narativů [Robinson 2009b; Secko et al. 2011], kvantitativní obsahové analýzy naopak vesměs docházejí k závěru, že nástup nových médií proměnil výstupy novinářské práce jen málo [Barnhurst 2010; Karlsson 2010; Peer, Ksiazek 2011; Smyrniaos, Marty, Rebillard 2010]. Důležitá role kvantitativní obsahové analýzy spočívá v prověřování teorie nastolování agendy a rozvíjení konceptu agendy intermediální, tj. toho, jak se v nastavování zpravodajské agendy ovlivňují různá média navzájem [Meraz 2011; Messner, Watson Distaso 2008]. Z hlediska rozvoje metody kvantitativní obsahové analýzy je významná studie Karlssona a Strömbäck [2010], kteří se zabývají limity této metody při studiu online zpravodajství. Autoři poukazují na skutečnost, že dosavadní analýzy dostatečně nezohlednily specifčnost online prostředí, především jeho interaktivitu a rychlost, a v zásadě aplikovaly kvantitativní obsahovou analýzu tradičním způsobem [Karlsson, Strömbäck 2010: 6]. Namísto toho se Karlsson a Strömbäck soustředí na proměny zpravodajského narativu na úrovni jednoho článku, tj. všimají si toho, jak je text aktualizován podle vývoje události, a nabízejí cestu, jak

tyto poznatky kvantifikovat a dojit k zobecňujícímu poznání o fungování online zpravodajství [ibid.: 15–16].

O vývoji výzkumného pole oproti předchozímu období a potřebě aktualizace výzkumných metod či implementace úplně nových přístupů svědčí studie Luka Goodeho [2009]. Pro výzkum nových rozměrů gatekeepingu a nastolování agendy ve vztahu k občanské žurnalistice Goode využívá metodu analýzy softwaru, kterou přebírá z informačních studií. Středem jeho zájmu je to, jaké nové formy gatekeepingu jednotlivé online platformy nabízejí. Podobné přístupy zdůrazňují význam neživých objektů jako důležitých komponent vztahů v sociálních sítích a předjímají jeden ze směrů výzkumu žurnalistických praktik, jenž se – ať už explicitně, či nepřímou – hlásí k teorii sítě aktérů (*actor-network theory, ANT*) [Latour 2007]. ANT se jako širší rámec analýz ostatně objevuje právě v tomto období [viz Plesner 2009; Schmitz Weiss, Domingo 2010].

3. období: Speciální software jako výzkumný pomocník (2012–2013)

Hlavní výzkumný zájem se v letech 2012–2013 přesouvá od novinářských rutin k širšímu významu žurnalistiky ve společnosti. Jakkoli bylo toto téma na teoretické rovině akcentováno často již dříve (viz například speciální třetí číslo časopisu *Journalism* z roku 2009 s ústředním tématem „Future of Journalism“), do empirických výzkumů se výrazněji promítá až s několikaletým zpožděním.

Toto období je charakteristické nižším počtem prostých kvalitativních studií založených na rozhovorech či textuálních analýzách, ačkoli i tyto výzkumy se objevují. Meyers [2012] se zabývá proměnou hierarchie v přístupu do médií na příkladu gossip blogů (online „drbáren“), Aitamurto a Lewis [2013] zkoumají, co novinářům přinesly digitální technologie a Kantola [2013] zjišťuje názory novinářů na jejich profesi ve vztahu ke krizi novinářské autority; Vos, Craft a Aahley [2012] pak díky textuální analýze odhalují, že blogy se přiklání ke stejným normativním kritériím jako produkce profesionálních novinářů. Méně je také čistě etnografických studií [Anderson 2013]; naopak využití kombinace různých metod je poměrně frekventované [Bock 2012; Costera Meijer 2013; Doudaki, Spyridou 2013; Hussain 2012; Johnston, Graham 2012; Parasie, Dagiral 2013], jak dokládá tabulka 2.

Výše zmiňovanému dominantnímu výzkumnému zájmu však lépe slouží jiné typy analýz. Russellová [2013] využívá diskurzivní analýzu pro zjištění toho, jak chápou svůj přínos veřejnému blahu novináři a aktivisté (v souvislosti s klimatickým summitem OSN v roce 2011); podobně využívá diskurzivní analýzu Hujanenová [2013] ve své studii participačního potenciálu zpravodajských médií a Yuan [2013], jenž se snaží objasnit, jak se změnil proces rámcování díky posílené interakci novinářů s online publiky. Objevují se i dotazníková šetření zaměřená na postoje novinářů k různým technologickým inovacím jejich práce [Hellmueller, Vos, Poepsel 2013; Chang et al. 2012; Jacobson 2012] a na rozdíly ve vnímání občanských a profesionálních novinářů [Nah, Chung 2012]. Zastoupeny jsou rovněž kvantitativní obsahové analýzy – Barnhurst [2013] se věnuje tomu, jak se v časovém horizontu proměnily online zprávy a Karlsson s Clerwallem [2012] zkoumají implementaci multimédií ve švédských redakcích.⁵

Podstatným rysem odlišujícím toto období od předchozích je nicméně hlavně nárůst využívání specializovaných softwarů v empirickém výzkumu. Do jisté míry je to dáno i tím, že se prvně objevují studie sociálních sítí (zejména Twitteru), pro něž softwarové nástroje představují v podstatě jedinou cestu už pro samotný sběr dat – to je případ studií Poella a Borry [2012] a Lasorsy, Lewise a Holtona [2012]. V návaznosti na Goodeho [2009] a inspiraci ANT je větší pozornost věnována architektuře nových médií, tedy tomu, do jaké míry jejich technické možnosti determinují proměnu žurnalistických žánrů či narativů, respektive jak ovlivňují participatorní potenciál nových médií [Dylko et al. 2012; Madianou 2013; Wang, Lee, Wang 2013]. Další možný směr budoucích analýz online žurnalistiky pak představuje Hussain [2012], jenž kombinuje obsahovou analýzu s metodami měření webu (*web metrics*), které představují jeden z nástrojů pro efektivní mapování dynamiky online prostředí.

Závěr

Mitchelsteinová a Boczkowski [2009: 575] v úvodu své rešeršní stati docházejí k závěru, že pokud jde o posouzení vlivu nových médií na žurnalistiku, „většina studií stále hledí na nové fenomény starými brýlemi, ale potenciál pro obrodu teoretické základny se stává čím dál důležitější“. Tento příspěvek ukázal, že podobný závěr platí i ve vztahu k využívaným metodám.

Pokud bychom měli odpovědět na první otázku kladenou v tomto textu, totiž do jaké míry studie vlivu nových médií na žurnalistiku aktualizovaly své výzkumné nástroje a přizpůsobily je novému prostředí, pak lze konstatovat, že k výraznější proměně nedošlo. Proces adaptace a inovace metod probíhá jen pomalu – v letech 2006–2008 se ve vzorku objevila jen jedna studie, v níž se použitá metoda uzpůsobila specifikům nových médií. V následujícím období se takové studie objevily tři a po roce 2012 jich ve vzorku bylo šest. Inovace vesměs

spočívají v zapojení specializovaných softwarů, nedochází tedy ani tak k rozvoji nových metod jako spíše výzkumných technik. Jistou výjimku představuje síťová analýza, využívaná ke zkoumání hypertextové provázanosti online prostředí (vyskytuje se již v prvním období), byť i zde bychom mohli najít předchůdce v síťových analýzách společenských vztahů, jež se v případě studia médií odrážejí především v konceptu zpravodajské sítě [Tuchman 1978]. Vedle toho usnadňuje software sběr dat a jejich zpracování u kvantitativních analýz online zpravodajství, případně se uplatňuje při studiu sociálních sítí. Nasazení těchto nástrojů ve výzkumu je přitom svým způsobem přirozené; bez nich je zkoumání stále sofistikovanějších online platform komplikované, či dokonce nemožné. Do budoucna tak lze aspoň v některých oblastech žurnalistických studií předpokládat úzkou spolupráci s experty na programování a informační technologie.

Analýza také ukázala, jak se postupně měnila frekvence využití jednotlivých metod (viz tabulku 2). Zřetelný je posun od jednoduchých kvalitativních přístupů ke komplexnějším studiím využívajícím kombinace různých metod (čtyři studie v prvním období oproti téměř polovině studií v období posledním), jenž do jisté míry odpovídá přirozenému vývoji zkoumání jakéhokoli nového sociálního fenoménu – po induktivně shromážděných poznátcích je možné posunout se k jejich systematizaci a deduktivnímu testování prostřednictvím kvantifikovaných hypotéz. Patrná je také souvislost s dominantními výzkumnými tématy. Se stabilizací výzkumného pole přicházejí komplexnější výzkumné otázky, na jejichž zodpovězení nepostačují kvalitativní analýzy, dominující v prvním období, ani etnografické přístupy, převládající v období 2009–2011. Ačkoli mimo akademický diskurz je otázka toho, jak nástup nových médií souvisí s proměnou společenské role žurnalistiky, zvažována již od doby, kdy se objevila, vědecká obec přichází s dostatečně komplexními nástroji na její zodpovězení teprve v poslední době.

literatura

- Aitamurto, Tanja, Seth. C. Lewis. 2013. „Open Innovation in Digital Journalism: Examining the Impact of Open APIs at Four News Organizations.“ *New Media & Society* 15 (2): 314–331, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444812450682>.
- Anderson, CW. 2011. „Between Creative and Quantified Audiences: Web Metrics and Changing Patterns of Newswork in Local US Newsrooms.“ *Journalism* 12 (5): 550–566, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911402451>.
- Anderson, CW. 2013. „What Aggregators Do: Towards a Networked Concept of Journalistic Expertise in the Digital Age.“ *Journalism* 14 (8): 1008–1023, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884913492460>.
- Barnhurst, Kevin G. 2010. „The Form of Reports on US Newspaper Internet Sites, an Update.“ *Journalism Studies* 11 (4): 555–566, <http://dx.doi.org/10.1080/14616701003638426>.
- Barnhurst, Kevin G. 2013. „Newspapers Experiment Online: Story Content After a Decade on the Web.“ *Journalism* 14 (1): 3–21, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884912448898>.
- Bjur, Jakob, Kim Christian Schrøder, Uwe Hasebrink, Cédric Courtois, Hanna Adoni, Hillel Nossek. 2014. „Cross-Media Use: Unfolding Complexities in Contemporary Audiencehood.“ Pp. 15–29 in Nico Carpentier, Kim Christian Schrøder, Lawrie Hallet (eds.). *Audience Transformations: Shifting Audience Positions in Late Modernity*. London: Routledge.

- Bock, Mary A. 2012. „Newspaper Journalism and Video: Motion, Sound, and New Narratives.“ *New Media & Society* 14 (4): 600–616, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444811421650>.
- Bourdieu, Pierre. 2005. „The Political Field, the Social Science Field, and the Journalistic Field.“ Pp. 29–47 in Benson Rodney, Neveu Eric (eds.). *Bourdieu and the Journalistic Field*. Cambridge: Polity Press.
- Carlson, Matt. 2007. „Blogs and Journalistic Authority: The Role of Blogs in US Election Day 2004 Coverage.“ *Journalism Studies* 8 (2): 264–279, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700601148861>.
- Colson, Vinciane. 2011. „Science Blogs as Competing Channels for the Dissemination of Science News.“ *Journalism* 12 (7): 889–902, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911412834>.
- Costera Meijer, Irene. 2013. „When News Hurts: The promise of Participatory Storytelling for Urban Problem Neighbourhoods.“ *Journalism Studies* 14 (1): 13–28, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2012.662398>.
- Daniels, George L. 2006. „The Role of Native American Print and Online Media in the ‚Era of Big Stories‘: A Comparative Case Study of Native American Outlets’ Coverage of the Red Lake Shootings.“ *Journalism* 7 (3): 321–342, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884906065516>.
- Doudaki, Vaia, Lia-Paschalia Spyridou. 2013. „Print and Online News: Remediation Practices in Content and Form.“ *Journalism Studies* 14 (6): 907–925, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2012.746860>.
- Dupagne, Michel, Bruce Garrison. 2006. „The Meaning and Influence of Convergence.“ *Journalism Studies* 7 (2): 237–255, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700500533569>.
- Dylko, Ivan B., Michael A. Beam, Kristen D. Landreville, Nicholas Geidner. 2012. „Filtering 2008 US Presidential Election News on YouTube by Elites and Nonelites: An Examination of the Democratizing Potential of the Internet.“ *New Media & Society* 14 (5): 832–849, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444811428899>.
- Fahy, Declan, Matthew C. Nisbet. 2011. „The Science Journalist Online: Shifting Roles and Emerging Practices.“ *Journalism* 12 (7): 778–793, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911412697>.
- Flew, Terry, Jason Wilson. 2010. „Journalism as Social Networking: The Australian Youdecide Project and the 2007 Federal Election.“ *Journalism* 11 (2): 131–147, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909355733>.
- Fry, Katherine G. 2008. „News as Subject: What Is It? Where Is It? Whose Is It?: The Case of the Virginia Tech Massacre.“ *Journalism Studies* 9 (4): 545–560, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700802114258>.
- Gasher, Mike. 2007. „The View from Here: A News-Flow Study of the On-line Editions of Canada’s National Newspapers.“ *Journalism Studies* 8 (2): 299–319, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700601148895>.
- Goode, Luke. 2009. „Social News, Citizen Journalism and Democracy.“ *New Media & Society* 11 (8): 1287–1305, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444809341393>.
- Granado, António. 2011. „Slaves to Journals, Serfs to the Web: The Use of the Internet in Newsgathering Among European Science Journalists.“ *Journalism* 12 (7): 794–813, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911412702>.
- Hellmueller, Lea, Tim P. Vos, Mark A. Poepsel. 2013. „Shifting Journalistic Capital? Transparency and Objectivity in the Twenty-First Century.“ *Journalism Studies* 14 (3): 287–304, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2012.697686>.
- Harrison, Jackie. 2010. „User-Generated Content and Gatekeeping at the BBC Hub.“ *Journalism Studies* 11 (2): 243–256, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700903290593>.
- Hemingway, Pippa, Nic Brereton. 2009. *What Is a Systematic Review?* [online] [cit. 20. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.medicine.ox.ac.uk/bandolier/painres/download/whatis/syst-review.pdf>.
- Hesse-Biber, Sharlene Nagy. 2010. *Mixed Methods Research: Merging Theory with Practice*. New York: Guilford Press.
- Hodkinson, Paul. 2007. „Interactive Online Journals and Individualization.“ *New Media & Society* 9 (4): 625–650, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444807076972>.
- Hujanen, Jaana. 2013. „At the Crossroads of Participation and Objectivity: Reinventing Citizen Engagement in the SBS Newsroom.“ *New Media & Society* 15 (6): 947–962, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444812460721>.
- Hussain, Muzzamil M. 2012. „Journalism’s Digital Disconnect: The Growth of Campaign Content and Entertainment Gatekeepers in Viral Political Information.“ *Journalism* 13 (8): 1024–1040, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911433253>.
- Hutchins, Brett. 2007. „Public Culture, Independent Online News and the Tasmanian Times: Recapturing Journalistic Authority Online.“ *Journalism* 8 (2): 205–225, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884907074805>.
- Chadwick, Andrew. 2013. *The Hybrid Media System: Politics and Power*. New York: Oxford University Press.
- Chang, Tsan-Kuo, Brian G. Southwell, Hyung-Min Lee, Yejin Hong. 2012. „Jurisdictional Protectionism in Online News: American Journalists and Their Perceptions of Hyperlinks.“ *New Media & Society* 14 (4): 684–700, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444811422888>.
- Jacobson, Susan. 2012. „Transcoding the News: An Investigation into Multimedia Journalism Published on nytimes.com 2000–2008.“ *New Media & Society* 14 (5): 867–885, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444811431864>.
- Jakubowicz, Karol. 2013. *Nová ekologie médií: konvergence a mediomorfoza*. Zlín: VeRBuM.
- Jha, Sonora. 2008. „Why They Wouldn’t Cite from Sites: A Study of Journalists’ Perceptions of Social Movement Web Sites and the Impact on their Coverage of Social Protest.“ *Journalism* 9 (6): 711–732, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884908096242>.
- Jiráková, Jan, Barbara Köpplová. 2009. *Masová média*. Praha: Portál.
- Johnston, Jane, Caroline Graham. 2012. „The New, Old Journalism.“ *Journalism Studies* 13 (4): 517–533, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2011.629803>.

- Kantola, Anu. 2013. „From Gardeners to Revolutionaries: The Rise of the Liquid Ethos in Political Journalism.“ *Journalism* 14 (5): 606–626, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884912454504>.
- Karlsson, Michael. 2010. „Rituals of Transparency: Evaluating Online News Outlets' Uses of Transparency Rituals in the United States, United Kingdom and Sweden.“ *Journalism Studies* 11 (4): 535–545, <http://dx.doi.org/10.1080/14616701003638400>.
- Karlsson, Michael, Jesper Strömbäck. 2010. „Freezing the Flow of Online News: Exploring Approaches to the Study of the Liquidity of Online News.“ *Journalism Studies* 11 (1): 2–19, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700903119784>.
- Karlsson, Michael, Christer Clerwall. 2012. „Patterns and Origins in the Evolution of Multimedia and Tabloid News Sites.“ *Journalism Studies* 13 (4): 550–565, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2011.639571>.
- Kunelius, Risto, Laura Ruusunoksa. 2008. „Mapping Professional Imagination: On the Potential of Professional Culture in the Newspapers of the Future.“ *Journalism Studies* 9 (5): 662–678, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700802207581>.
- Larrondo Ureta, Ainara. 2011. „The Potential of Web-Only Feature Stories: A Case Study of Spanish Media Sites.“ *Journalism Studies* 12 (2): 188–204, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2010.491300>.
- Lasorsa, Dominic L., Seth C. Lewis, Avery E. Holton. 2012. „Normalizing Twitter: Journalism Practice in an Emerging Communication Space.“ *Journalism Studies* 13 (1): 19–36, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2011.571825>.
- Latour, Bruno. 2007. *Reassembling the Social: an Introduction to Actor-Network-Theory*. New York: Oxford University Press.
- Lee-Wright, Peter, Angela Phillips, Tamara Witschge. 2012. *Changing Journalism*. London: Routledge.
- MacGregor, Phil. 2007. „Tracking the Online Audience: Metric Data Start a Subtle Revolution.“ *Journalism Studies* 8 (2): 280–298, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700601148879>.
- MacGregor, Philip, Aukse Balcytiene, Leopoldina Fortunati, Vallo Nuust, John O'Sullivan, Nayia Roussou, Ramón Salaverria, Mauro Sarrica. 2011. „A Cross-Regional Comparison of Selected European Newspaper Journalists and Their Evolving Attitudes Towards the Internet – Including a Single-Country Focus on the UK: Traditional Media, Social Networks, and Issue Interpretation.“ *Journalism* 12 (5): 627–646, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884910388231>.
- Macek, Jakub. 2011. „Poznámky k vývoji studií nových médií.“ *Mediální studia* 6 (1): 6–35.
- Madianou, Mirca. 2013. „Humanitarian Campaigns in Social Media: Network Architectures and Polymedia Events.“ *Journalism Studies* 14 (2): 249–266, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2012.718558>.
- Machill, Marcel, Markus Beiler. 2009. „The Importance of the Internet for Journalistic Research: A Multi-Method Study of the Research Performed by Journalists Working for Daily Newspapers, Radio, Television and Online.“ *Journalism Studies* 10 (2): 178–203, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700802337768>.
- McCombs, Maxwell E., Donald L. Shaw. 1972. „The Agenda/Setting Function of Mass Media.“ *The Public Opinion Quarterly* 36 (2): 176–187.
- McNair, Brian. 2004. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál.
- McNiff, Jean. 2013. *Action Research: Principles and Practice*. 3rd edition. London: Routledge.
- Meraz, Sharon. 2011. „The Fight for 'How to Think': Traditional Media, Social Networks, and Issue Interpretation.“ *Journalism* 12 (1): 107–127, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884910385193>.
- Messner, Marcus, Marcia Watson Distaso. 2008. „The Source Cycle: How Traditional Media and Weblogs Use Each Other as Sources.“ *Journalism Studies* 9 (3): 447–463, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700801999287>.
- Meyers, Erin A. 2012. „Blogs Give Regular People the Chance to Talk Back': Rethinking 'Professional' Media Hierarchies in New Media.“ *New Media & Society* 14 (6): 1022–1038, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444812439052>.
- Mitchelstein, Eugenia, Pablo J. Boczkowski. 2009. „Between Tradition and Change: A Review of Recent Research on Online News Production.“ *Journalism* 10 (5): 562–586, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909106533>.
- Moyo, Last. 2011. „Blogging Down a Dictatorship: Human Rights, Citizen Journalists and the Right to Communicate in Zimbabwe.“ *Journalism* 12 (6): 745–760, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911405469>.
- Mudhai, Okoth Fred. 2011. „Immediacy and Openness in a Digital Africa: Networked-Convergent Journalisms in Kenya.“ *Journalism* 12 (6): 674–691, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911405470>.
- Nah, Seungahn, Deborah S. Chung. 2012. „When Citizens Meet Both Professional and Citizen Journalists: Social Trust, Media Credibility, and Perceived Journalistic Roles Among Online Community News Readers.“ *Journalism* 13 (6): 714–730, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911431381>.
- Nečas, Vlastimil. 2013. *Koncept nastolování agendy v kontextu českých mediálních studií*. Disertační práce. Praha: Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy.
- Nguyen, An. 2010. „Harnessing the Potential of Online News: Suggestions from a Study on the Relationship Between Online News Advantages and Its Post-Adoption Consequences.“ *Journalism* 11 (2): 223–241, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909355910>.
- Ochrana, František. 2009. *Metodologie vědy: úvod do problému*. Praha: Karolinum.
- Örnebring, Henrik. 2008. „The Consumer as Producer—of What?: User-Generated Tabloid Content in The Sun (UK) and Af-tonbladet (Sweden).“ *Journalism Studies* 9 (5): 771–785, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700802207789>.
- Parasie, Sylvian, Eric Dagiral. 2013. „Data-Driven Journalism and the Public Good: „Computer-Assisted-Reporters“ and „Programmer-Journalists“ in Chicago.“ *New Media & Society* 15 (6): 853–871, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444812463345>.

- Peer, Limor, Thomas B. Ksiazek. 2011. „YouTube and the Challenge to Journalism: New Standards for News Videos Online.“ *Journalism Studies* 12 (1): 45–63, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2010.511951>.
- Phelps, Sue F., Nicole Campbell. 2012. „Systematic Reviews in Theory and Practice for Library and Information Studies.“ *Library and Information Research* 36 (112): 6–15.
- Plesner, Ursula. 2009. „An Actor-Network Perspective on Changing Work Practices: Communication Technologies as Actants in Newswork.“ *Journalism* 10 (5): 604–626, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909106535>.
- Poell, Thomas, Erik Borra. 2012. „Twitter, YouTube, and Flickr as Platforms of Alternative Journalism: The Social Media Account of the 2010 Toronto G20 Protests.“ *Journalism* 13 (6): 695–713, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911431533>.
- Potomková, Jarmila. 2004. „Význam systematických přehledů pro medicínu založenou na důkazu.“ *Pediatric pro praxi* 2: 105–106.
- Quandt, Thorsten, Martin Löffelholz, David H. Weaver, Thomas Hanitzsch, Klaus-Dieter Altmeyden. 2006. „American and German Online Journalists at the Beginning of the 21st Century.“ *Journalism Studies* 7 (2): 171–186, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700500533486>.
- Quandt, Thorsten. 2008. „(No) News on the World Wide Web?: A comparative Content Analysis of Online News in Europe and the United States.“ *Journalism Studies* 9 (5): 717–738, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700802207664>.
- Reese, Stephen D., Lou Rutigliano, Kideuk Hyun, Jaekwan Jeong. 2007. „Mapping the Blogosphere: Professional and Citizen-Based Media in the Global News Arena.“ *Journalism* 8 (3): 235–261, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884907076459>.
- Reich, Zvi. 2008. „How Citizens Create News Stories: The “News Access” Problem Reversed.“ *Journalism Studies* 9 (5): 739–758, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700802207748>.
- Reich, Zvi, Hagar Lahav. 2012. „Are Reporters Replaceable? Literary Authors Produce a Daily Newspaper.“ *Journalism* 13 (4): 417–434, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911421701>.
- Robinson, Sue. 2009a. „A Chronicle of Chaos: Tracking the News Story of Hurricane Katrina from The Times-Picayune to Its Website.“ *Journalism* 10 (4): 431–450, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909104949>.
- Robinson, Sue. 2009b. „If You Had Been with Us’: Mainstream Press and Citizen Journalists Jockey for Authority over the Collective Memory of Hurricane Katrina.“ *New Media & Society* 11 (5): 795–814, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444809105353>.
- Robinson, Sue, Cathy DeShano. 2011. „‘Anyone Can Know’: Citizen Journalism and the Interpretive Community of the Mainstream Press.“ *Journalism* 12 (8): 963–982, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911415973>.
- Robinson, Susan. 2006. „The Mission of the J-Blog: Recapturing Journalistic Authority Online.“ *Journalism* 7 (1): 65–83, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884906059428>.
- Russell, Adrienne. 2013. „Innovation in Hybrid Spaces: 2011 UN Climate Summit and the Expanding Journalism Landscape.“ *Journalism* 14 (7): 904–920, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884913477311>.
- Schmitz Weiss, Amy, Vanessa de Macedo Higgins Joyce. 2009. „Compressed Dimensions in Digital Media Occupations: Journalists in Transformation.“ *Journalism* 10 (5): 587–603, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909106534>.
- Schmitz Weiss, Amy, David Domingo. 2010. „Innovation Processes in Online Newsrooms as Actor-Networks and Communities of Practice.“ *New Media & Society* 12 (7): 1156–1171, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444809360400>.
- Schudson, Michael. 2009. „Ten Years Backwards and Forwards.“ *Journalism* 10 (3): 368–370, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909102599>.
- Scolari, Carlos Alberto. 2009. „Transmedia Storytelling: Implicit Consumers, Narrative Worlds, and Branding in Contemporary Media Production.“ *International Journal of Communication* 3: 586–606.
- Secko, David M., Stephany Tlalka, Morgan Dunlop, Ami Kingdon, Elyse Amend. 2011. „The Unfinished Science Story: Journalist-Audience Interactions from the Globe and Mail’s Online Health and Science Sections.“ *Journalism* 12 (7): 814–831, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911412704>.
- Sjøvaag, Helle, Hallvard Moe, Eirik Stavelin. 2012. „Public Service News on the Web: A Large-Scale Content Analysis of the Norwegian Broadcasting Corporation’s Online News.“ *Journalism Studies* 13 (1): 90–106, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2011.578940>.
- Skjerdal, Terje S. 2011. „Journalists or Activists? Self-Identity in the Ethiopian Diaspora Online Community: Technology, Economics and Habit in the Mainstream Assimilation of Personalized News.“ *Journalism* 12 (6): 727–744, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911405471>.
- Smyrniaios, Nikos, Emmanuel Marty, Franck Rebillard. 2010. „Does the Long Tail Apply to Online News? A Quantitative Study of French-Speaking News Websites.“ *New Media & Society* 12 (8): 1244–1261, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444809360699>.
- Spyridou, Paschalia-Lia, Andreas Veglis. 2008. „The Contribution of Online News Consumption to Critical-Reflective Journalism Professionals: Likelihood Patterns Among Greek Journalism Students.“ *Journalism* 9 (1): 52–75, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884907084340>.
- Steensen, Steen. 2009. „The Shaping of an Online Feature Journalist.“ *Journalism* 10 (5): 702–718, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909106540>.
- Tewksbury, David, Jason Rittenberg. 2012. *News on the Internet: Information and Citizenship in the 21st Century*. London: Routledge.
- Thorsen, Einar. 2008. „Journalistic Objectivity Redefined? Wikinews and the Neutral Point of View.“ *New Media & Society* 10 (6): 935–954, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444808096252>.

- Thurman, Neil. 2007. „The Globalization of Journalism Online: A Transatlantic Study of News Websites and Their International Readers.“ *Journalism* 8 (3): 285–307, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884907076463>.
- Thurman, Neil. 2008. „Forums for Citizen Journalists? Adoption of User Generated Content Initiatives by Online News Media.“ *New Media & Society* 10 (1): 139–157, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444807085325>.
- Thurman, Neil, Merja Myllylahti. 2009. „Taking the Paper out of News: A Case Study of Taloussanommat, Europe’s First Online-Only Newspaper.“ *Journalism Studies* 10 (5): 691–708, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700902812959>.
- Thurman, Neil. 2011. „Making The Daily Me: Technology, Economics and Habit in the Mainstream Assimilation of Personalized News.“ *Journalism* 12 (4): 395–415, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884910388228>.
- Toepfl, Florian. 2011. „Managing Public Outrage: Power, Scandal, and New Media in Contemporary Russia.“ *New Media & Society* 13 (8): 1301–1319, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444811405021>.
- Trampota, Tomáš, Martina Vojtěchovská. 2010. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál.
- Tuchman, Gaye. 1978. *Making News: a Study in the Construction of Reality*. New York, London: Free Press.
- Usher, Nikki. 2010. „Goodbye to the News: How Out-of-Work Journalists Assess Enduring News Values and the New Media Landscape.“ *New Media & Society* 12 (6): 911–928, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444809350899>.
- Vobič, Igor. 2011. „Online Multimedia News in Print Media: A Lack of Vision in Slovenia.“ *Journalism* 12 (8): 946–962, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911398339>.
- Vos, Tim P., Stephanie Craft, Seth Aahley. 2012. „New Media, Old Criticism: Bloggers’ Press Criticism and the Journalistic Field.“ *Journalism* 13 (7): 850–868, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884911421705>.
- Wang, Bess Y., Francis L. F. Lee, Haiyan Wang. 2013. „Technological Practices, News Production Processes and Journalistic Witnessing: Hong Kong Journalists in the 2011 Japan Earthquake.“ *Journalism Studies* 14 (4): 491–506, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2012.739315>.
- Wall, Melissa. 2006. „Blogging Gulf War II.“ *Journalism Studies* 7 (1): 111–126, <http://dx.doi.org/10.1080/14616700500450392>.
- Wallace, Sue. 2009. „Watchdog or Witness? The Emerging Forms and Practices of Videojournalism.“ *Journalism* 10 (5): 684–701, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884909106539>.
- Weber, Max. 1998. *Metodologie, sociologie a politika*. Praha: OIKOYMENH.
- Westlund, Oscar. 2010. „New(s) Functions for the Mobile: a Cross-Cultural Study.“ *New Media & Society* 12 (1): 91–108, <http://dx.doi.org/10.1177/1461444809355116>.
- White, David M. 1950. „The “Gate-Keeper”: A Case Study in the Selection of News.“ *Journalism Quarterly* 27: 383–390.
- Wiesslitz, Carmit, Tamar Ashuri. 2011. „Moral Journalists’: The Emergence of New Intermediaries of News in an Age of Digital Media.“ *Journalism* 12 (8): 1035–1051, <http://dx.doi.org/10.1177/1464884910388236>.
- Witschge, Tamara, Gunnar Nygren. 2009. „Journalism: a Profession under Pressure?“ *Journal of Media Business Studies* 6 (1): 37–59.
- Young, Sally. 2010. „The Journalism “Crisis”: Is Australia Immune or Just Ahead of Its Time?“ *Journalism Studies* 11 (4): 610–624, <http://dx.doi.org/10.1080/14616701003638517>.
- Yuan, Elaine J. 2013. „Online Journalism in Social Transformations.“ *Journalism Studies* 14 (1): 78–93, <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2012.679861>.

Roman Hájek je studentem doktorského programu mediálních studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Zaměřuje se na problematiku proměny politické komunikace (především na lokální úrovni) a otázky související s koncepty alternativních médií a kulturního občanství.
Lze jej kontaktovat na adrese: hajekr@fsv.cuni.cz

poznámky

¹ Tento text vznikl v rámci projektu Specifický výzkum IKSŽ UK FSV 267 503 díky podpoře z Interního grantu IKSŽ UK FSV.

² Pojem „nová média“ se vžil v akademické reflexi fenoménů spojených s nástupem internetu a digitalizací. Někdy se hovoří o médiích kvartérních, někdy o médiích síťových [Jiráček, Köpplová 2009: 40], či digitálních, v anglosaské literatuře se často užívá pojem informační a komunikační technologie (ICT). V tomto textu je nicméně preferován pojem „nová média“, a to i přes jeho četné kritiky [viz např. Macek 2011], neboť zahrnuje jak web a jeho četné platformy (sociální sítě, blogy, mikroblogy ad.), tak technologická zařízení zprostředkující přístup k internetu (chytré mobilní telefony, tablety).

³ Jde o postup běžný v tzv. medicíně založené na důkazech (*evidence based medicine*), stále populárnější metody zjišťující vhodné postupy pro léčbu určitého onemocnění na základě extenzivní rešerše existující literatury.

⁴ V letech 2006 až 2008 je 7 z 20 studií postaveno na hloubkových rozhovorech.

⁵ Z hlediska použité metody neobvyklou a trochu kuriózní studií zařazenou do vzorku byl také text Zvi Reicha a Hagara Lahava [2012] *Are reporters replaceable? Literary authors produce a daily newspaper*, jenž zde zmiňuji jen pro úplnost. Autoři této studie se snažili zjistit, zda jsou různé nové formy žurnalistiky (blogy, občanská žurnalistika apod.) schopny nahradit profesionální novinářskou práci. Provedli proto (kva-zi)experiment – nechali vybrané izraelské spisovatele připravit dvě čísla prestižních izraelských novin a zjišťovali, nakolik se jejich výstup liší od žurnalistických standardů.